

§ 251

Valtuutettu Eva Biaudet'n aloite vaihdevuosineuvonnasta

HEL 2022-003308 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Eva Biaudet'n aloite_ fi
- 2 Valtuutettu Eva Biaudet'n aloite_ fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Eva Biaudet ja 15 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan vaihdevuosineuvontatoiminnan järjestämistä.

Kaupunginhallitus toteaa, että terveysneuvonta sisältyy sosiaali- ja terveystoimialan palveluvalikoimaan. Kaupunkistrategian 2021-2025 mukaisesti toimiala on vahvistanut digitaalisten sosiaali- ja terveyspalvelujen tarjontaa. Terveys- ja hyvinvointikeskuksen toimintamalli sekä terveys- ja hyvinvointiarvion työkalu mahdollistavat asiakkaiden asioiden arvioinnin kokonaisuutena. Ne auttavat löytämään riskiryhmiä ja tarvittaessa kohdistamaan terveysneuvontaa ja muita palveluja mm. vaihdevuosi-ikäisille naisille. Julkisessa terveydenhuollossa tehdään gynekologisia tutkimuksia silloin, kun ne ovat lääketieteellisesti perusteltuja. Tutkimus voi olla tarpeen esimerkiksi päivystysvastaanotolla, kun selvitetään vatsakipujen syytä.

Kaupunginhallitus katsoo, että vaihdevuosia koskeva neuvonta on tärkeä osa terveyspalveluita. Jotta turvataan riittävä ja laadukas vaihde-

vuosia koskeva neuvonta, on panostettava koulutukseen ja digitalisiin palveluihin.

Asiasta on saatu sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto. Vastaus on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua (voimassa aloitteissa, jotka on jätetty viimeistään 30.4.2022).

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Eva Biaudetin aloite_ fi
- 2 Valtuutettu Eva Biaudetin aloite_

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 26.09.2022 § 653

HEL 2022-003308 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

26.09.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Silja Borgarsdóttir Sandelin: Lisäys: Kaupunginhallitus katsoo, että vaihdevuosia koskeva neuvonta on tärkeä osa terveystaloutta. Jotta turvataan riittävä ja laadukas vaihdevuosia koskeva neuvonta, on panostettava koulutukseen ja digitalisiin palveluihin.

Kannattaja: Johanna Nuorteva

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Silja Borgarsdóttir Sandelinin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

19.09.2022 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 07.06.2022 § 118

HEL 2022-003308 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Eva Biaudetin ja 15 muun valtuutetun valtuustoa-
loitteesta koskien vaihdevuosineuvontatoimintaa Helsinkiin:

”Aloitteessa vaaditaan, että kaupunki selvittää, kuinka vaihdevuosineu-
vonta voitaisiin parhaiten toteuttaa Helsingin terveydenhuollossa. Aloit-
teen mukaan suomalaisessa terveydenhuollossa laiminlyödään vaih-
devuosi-ikäisiä naisia. Kaikilla naisilla on oikeus tulla ymmärretyksi ke-
hon tapahtumiin liittyen ja saada tehokkaampaa hoitoa vaihdevuosioi-
reiden aiheuttamiin haittoihin. Aloitteessa todetaan, että Suomi on edel-
länkävijä monessa tasa-arvoon liittyvässä asiassa, ja nyt on aika suhtau-
tua vaihdevuosiin vakavasti hoitoalalla ja työelämässä.

Vaihdevuosilla tarkoitetaan aikaa, jolloin naisen munasarjojen toiminta
vähenee tai loppuu kokonaan ja kuukautiset jäävät pois. Tällöin estro-
geenituotanto munasarjoissa vähenee tai loppuu kokonaan. Vaihde-
vuodet alkavat naisilla yleensä noin 50 vuoden iässä, mutta se vaihte-
lee yksilöllisesti noin 45–55 vuoden välillä. Vaihdevuosien ajatellaan al-
kaneen, kun kuukautiset ovat olleet yli yhden vuoden poissa. Vuonna
2020 Helsingin kaupungilla perusterveydenhuollon terveysasemilla oli
suoritteita yhteensä 1 758 358 (sisältää käynnit, sähköisen asioinnin,
hoitopuhelut ja kirjeet), joista vaihdevuosioireiden takia asiointia oli 0,06
prosenttia (1090 suoritetta).

Terveysneuvonta

Terveydenhoitolain (13326/2010) 13 §:n mukaan kunnan on järjestettä-
vä alueensa asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä sekä
sairauksien ehkäisyä tukevaa terveysneuvontaa. Terveysneuvonta on

sisällytettävä kaikkiin terveydenhuollon palveluihin. Kunnan on järjestettävä tarpeelliset terveystarkastukset alueensa asukkaille heidän terveytensä sekä hyvinvointinsa seuraamiseksi ja edistämiseksi. Terveysneuvonnan sekä terveystarkastusten on tuettava työ- ja toimintakykyä ja sairauksien ehkäisyä sekä edistettävä mielenterveyttä ja elämänhalintaa. Terveysneuvonta ja terveystarkastukset on järjestettävä myös opiskelu- tai työterveyshuollon ulkopuolelle jääville nuorille ja työikäisille.

Terveysneuvonta sisältyy sosiaali- ja terveystieteiden palveluvalikkoon. Tukeudumme ensisijaisesti sähköisiin kanaviin ja itsepalveluun terveystieteiden palveluvalikkoon. Helsingin kaupungin tarjoaa terveystieteiden palveluvalikkoon vuorokauden ympäri terveystieteiden chatbotista, Omaolo-palvelusta ja terveystieteiden palveluvalikkoon. Kiireettömissä terveyden tai terveystieteiden palveluihin liittyvissä kysymyksissä voi olla yhteydessä terveystieteiden numeron 09 310 10023. Terveystieteiden chatbot ohjaa hakemaan terveystieteiden oikeasta paikasta ja tarvittaessa chatbot yhdistää asiakkaan esimerkiksi kaupungin sähköiseen asiointiin, Omaoloon tai Omakantaan. Omaolo-palvelussa voi arvioida hoidon tarvetta. Chatbot löytyy Helsingin jokaisen terveystieteiden sivulta. Chatbot tunnistaa vaihdevuoden sanana ja ohjaa asiakasta saamaan lisätietoa vaihdevuosista, sen oireista ja itsehoitosta. Terveystieteiden sivut ovat osoitteessa

Terveydenhuollon ammattilaiset ovat koulutettuja asiantuntijoita kohtaamaan asiakas kokonaisvaltaisesti hänen koko elämänsä aikana ja antamaan tarvittaessa terveystieteiden palveluvalikkoon. Julkisessa terveydenhuollossa ei tehdä asiakkaille säännöllisiä rutiinigynekologikäyntejä. Nämä toteutuvat yksityisgynekologien vastaanotoilla. Gynekologisia tutkimuksia tehdään vain, kun se on lääketieteellisesti perusteltua. Tutkimus voi olla tarpeen esimerkiksi äitiysneuvolakäynnillä tai päivystysvastaanotolla, kun selvitetään vatsakipujen syytä.

Kunnan on järjestettävä alueellaan terveydenhuoltolain (1326/2010) 14 §:n mukaan valtakunnallisen seulontaohjelman mukaiset seulonnat. Kunta voi lisäksi järjestää seulontoja ja terveystarkastuksia tietyn taudin tai sen esiasteen toteutukseksi tai taudin aiheuttajan löytämiseksi. Helsingin kaupungin 25–65-vuotiaille naisille tarjotaan viiden vuoden välein gynekologinen irtosolututkimus (PAPA). Irtosolututkimuksen avulla voidaan todeta kohdunkaulan syöpäriski varhaisessa vaiheessa. Tutkimuksen avulla voidaan todeta myös monet hoidettavissa olevat tulehdukset ja virustaudit. Rintasyöpäseulontatutkimukseen (mammografia) kutsutaan helsinkiläiset 50–68-vuotiaat naiset kahden vuoden välein.

Seulontatutkimus ei ole tavanomainen vastaanotto, vaan keskittyy ai-noastaan näytteenottoon tai tutkimukseen.

Työterveyshuoltopalvelut

Työssäkäyvien helsinkiläisten työnantajien velvollisuus on työterveys-huoltolain (1383/2001) 4 §:n mukaan järjestää työntekijöilleen työter-veyshuollon palvelut. Työterveyshuoltosopimuksessa määritellään pal-velujen laajuus. Lakisääteinen ehkäisevä työterveyshuolto tarkoittaa muun muassa työntekijöiden terveystarkastuksia ja työpaikalla tehtäviä työpaikkaselvityksiä. Tämän lisäksi työnantaja voi järjestää työntekijöil-leen yleislääkäritasoista sairaanhoitoa ja muita terveydenhuollon palve-luja, kuten esimerkiksi gynekologipalveluja. Sairaanhoidon järjestämi-nen on vapaaehtoista.

Työterveyshuollon ensisijainen tehtävänä on työkyvyn hallinnan, seu-rannan ja varhaisen tuen toteutus yhteistyössä työantajan kanssa. Työ-terveyshuolto kartoittaa aktiivisesti asiakkaiden itse kokemia työkykyä ja jäsentää yhdessä heidän kanssa hoidon tarvetta. Tämä mahdollistaa samalla keskustelun myös vaihdevuosiin liittyvistä kysymyksistä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että sosiaali- ja terveystoimiala on vahvistanut digitaalisten sosiaali- ja terveyspalvelujen tarjontaa Helsingin kaupunkistrategian 2021–2025 mukaisesti ja terveysneuvonta sisäl-tyy sähköisissä kanavissa tarjottavaan palveluvalikkoon. Terveys- ja hyvinvointikeskus (THK) -toimintamalli ja terveys- ja hyvinvointiarvio -työkalu mahdollistavat asiakkaiden asioiden arvioinnin kokonaisuutena. Ne mahdollistavat löytämään riskiryhmiä ja tarvittaessa kohdistamaan terveysneuvontaa ja muita palveluja terveys- ja hyvinvointirisikissä ole-viin asiakkaisiin, huomioiden myös vaihdevuosisoireiset naiset.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Osalla naisista vaihdevuodet menevät ohi huomaamattomasti, mutta osa kärsii vaihdevuosisoireista muun muassa kuumista aalloista, unihäi-riöistä, ärtyneisyydestä useamman vuoden ajan. Vaihdevuodet voivat tuoda mukanaan suoranaisia terveyshaittoja, sillä hormonimuutosten vaikutuksesta muun muassa alttius sydän- ja verisuonisairauksille li-sääntyy ja luuston haurastuminen kiihtyy.

Kansallisille terveystietokannalle on hyvä saada tietoa yleisesti koko ihmi-sen elämänkaaren aikaisesta hyvinvointi- ja terveyden edistämiseen liittyvistä asioista mukaan lukien vaihdevuodet ja hyödyntää esimerkiksi Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) Naistentalossa ole-vaa vaihdevuosisiohjeistusta

[www.terveyskyla.fi/naistalo.](http://www.terveyskyla.fi/naistalo)

05.10.2022

Asia/24

24.05.2022 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leena Turpeinen, terveys- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 52481
leena.turpeinen(a)hel.fi
Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi
Timo Lukkarinen, terveysasemien johtajalääkäri, puhelin: 310 42611
timo.lukkarinen(a)hel.fi